

OBSAH

Tomáš Akvinský o lásce

Fenomenologický popis a ontologická analýza	9
Láska ve struktuře lidské činnosti	10
Definice lásky	11
Základní principy Tomášovy teorie lásky	12
Analýza tzv. jednoduché lásky	14
Analýza tzv. úplné lásky	16
Láska – citění a chtění	18
Velikost lásky	23
Přirozená láska	24
Přirozená láska k Bohu	33
Problém čisté lásky	34
Schéma životních činností člověka	36
Poznámky k textu	38

TEOLOGICKÁ SUMA

I-II, OTÁZKY 22–29

OTÁZKA 22: O SUBJEKTU VÁŠNÍ DUŠE

Článek první: Zda je v duši nějaká vášně	40
Článek druhý: Zda vášně je více v části snaživé než v části poznávací	43
Článek třetí: Zda vášně je více ve smyslové snaživosti než v rozumové snaživosti, zvané vůle	45

OTÁZKA 23: O VZÁJEMNÉ ODLIŠNOSTI VÁŠNÍ

Článek první: Zda se vášně dychtivosti liší od vášní vznětlivosti	48
Článek druhý: Zda protikladnost vášní vznětlivosti se zakládá na protikladu dobra a zla	50
Článek třetí: Zda existuje nějaká vášně duše nemající opak	52
Článek čtvrtý: Zda existují v téže schopnosti vášně druhově odlišné, jež nejsou navzájem protikladné	53

OTÁZKA 24: O DOBRU A ZLU VE VÁŠNÍCH DUŠE

Článek první: Zda se ve vášních duše nalézá mravní dobro a zlo	56
Článek druhý: Zda každá vášně duše je mravně špatná	57
Článek třetí: Zda vášně zvětšuje nebo zmenšuje dobrotu či špatnost skutku	59
Článek čtvrtý: Zda některá vášně duše je sama sebou dobrá nebo špatná	61

OTÁZKA 25: O VZÁJEMNÉM VZTAHU VÁŠNÍ

Článek první: Zda vášně vznětlivosti předcházejí vášně dychtivosti, nebo naopak	64
Článek druhý: Zda láska je první z vášní dychtivosti	66
Článek třetí: Zda naděje je první z vášní vznětlivosti	67
Článek čtvrtý: Zda hlavní vášně jsou radost, smutek, naděje a strach	69

OTÁZKA 26: O VÁŠNÍCH DUŠE JEDNOTLIVĚ, A NEJPRVE O LÁSCE

Článek první: Zda láska je v dychtivosti	72
Článek druhý: Zda láska je vášeň	74
Článek třetí: Zda láska je totéž co rozmyslná láska	75
Článek čtvrtý: Zda láska se vhodně dělí na lásku přátelskou a na lásku žádostivou	77

OTÁZKA 27: O PŘÍČINĚ LÁSKY

Článek první: Zda dobro je jedinou příčinou lásky	80
Článek druhý: Zda poznání je příčinou lásky	81
Článek třetí: Zda podobnost je příčinou lásky	83
Článek čtvrtý: Zda některá jiná vášeň duše je příčinou lásky	85

OTÁZKA 28: O ÚČINCÍCH LÁSKY

Článek první: Zda jednota je účinkem lásky	87
Článek druhý: Zda vzájemné přebývání je účinkem lásky	89
Článek třetí: Zda vytržení je účinkem lásky	91
Článek čtvrtý: Zda horlení je účinkem lásky	92
Článek pátý: Zda láska je vášeň zraňující milujícího	94
Článek šestý: Zda láska je příčinou všeho, co milující koná	96

OTÁZKA 29: O NENÁVISTI

Článek první: Zda příčinou a předmětem nenávisti je zlo	98
Článek druhý: Zda nenávisť má příčinu v lásce	99
Článek třetí: Zda nenávisť je silnější než láska	101
Článek čtvrtý: Zda někdo může nenávidět sám sebe	102
Článek pátý: Zda někdo může nenávidět pravdu	103
Článek šestý: Zda něco může být v nenávisti všeobecně	105

ST II-II , OTÁZKY 23–28, 44

Otázka 23: O LÁSCE O SOBĚ

Článek první: Zda láska je přátelství	108
Článek druhý: Zda láska je něco stvořeného v duši	110
Článek třetí: Zda láska je ctnost	113
Článek čtvrtý: Zda láska je zvláštní ctnost	115
Článek pátý: Zda láska je jedna ctnost	116

Článek šestý: Zda láska je nejvznešenější ze všech ctností	117
Článek sedmý: Zda bez lásky může být nějaká pravá ctnost	119
Článek osmý: Zda láska je forma ctností	121

Otázka 24: O SUBJEKTU LÁSKY

Článek první: Zda subjektem lásky je vůle	123
Článek druhý: Zda láska je do nás vlévána	124
Článek třetí: Zda láska je vlévána podle přirozených dispozic	126
Článek čtvrtý: Zda láska může růst	127
Článek pátý: Zda se láska zvětšuje přidáváním	129
Článek šestý: Zda láska se zvětšuje každým úkonem lásky	132
Článek sedmý: Zda se láska zvětšuje do nekonečna	133
Článek osmý: Zda láska v tomto životě může být dokonalá	135
Článek devátý: Zda se vhodně rozlišují tři stupně lásky: začínající, postupující a dokonalá	136
Článek desátý: Zda láska se může zmenšovat	138
Článek jedenáctý: Zda lze ztratit lásku jednou získanou	140
Článek dvanáctý: Zda láska se ztrácí jedním úkonem těžkého hříchu	142

Otázka 25: O PŘEDMĚTU LÁSKY

Článek první: Zda milování lásky charitas se zastavuje v Bohu, nebo zahrnuje také bližního	146
Článek druhý: Zda se má z lásky milovat láska	148
Článek třetí: Zda se mají z lásky milovat také nerozumní tvorové	149
Článek čtvrtý: Zda člověk má z lásky milovat sám sebe	150
Článek pátý: Zda člověk má z lásky milovat své tělo	152
Článek šestý: Zda se mají z lásky milovat hříšníci	153
Článek sedmý: Zda hříšníci milují sami sebe	155
Článek osmý: Zda k lásce nutně patří milovat nepřátele	157
Článek devátý: Zda je nutné ke spáse projevovat nepříteli lásku vnějšími projevy a skutky	158
Článek desátý: Zda se mají z lásky milovat andělé	159
Článek jedenáctý: Zda máme z lásky milovat demony	160
Článek dvanáctý: Zda to, co se má z lásky milovat, se vhodně vypočítává jako čtvero: Bůh, bližní, naše tělo a my sami	162

Otázka 26: O ŘÁDU LÁSKY

Článek první: Zda je v lásce řád	165
Článek druhý: Zda se má milovat více Bůh než bližní	166
Článek třetí: Zda člověk má z lásky milovat více Boha než sám sebe	168
Článek čtvrtý: Zda člověk má z lásky milovat více sebe než bližního	169
Článek pátý: Zda člověk má milovat více bližního než vlastní tělo	171
Článek šestý: Zda se má jeden bližní milovat více než druhý	172

Článek sedmý: Zda máme milovat více ty, kteří jsou lepší, než ty, kteří jsou s námi více spojeni	173
Článek osmý: Zda se má více milovat ten, kdo je s námi více spojen tělesným původem	176
Článek devátý: Zda člověk má z lásky milovat více své děti než otce	177
Článek desátý: Zda člověk má více milovat matku než otce	178
Článek jedenáctý: Zda člověk má milovat více manželku než otce a matku . . .	180
Článek dvanáctý: Zda člověk má milovat více svého dobrodince než toho, komu prokazuje dobro	181
Článek třináctý: Zda rád lásky zůstává ve vlasti	183
 Otázka 27: O HLAVNÍM ÚKONU LÁSKY, JÍMŽ JE MILOVÁNÍ	
Článek první: Zda lásce je více vlastní být milován než milovat	186
Článek druhý: Zda milování jako úkon lásky je totéž co přízeň	188
Článek třetí: Zda Bůh má být z lásky milován sám pro sebe	189
Článek čtvrtý: Zda Bůh může být v tomto životě bezprostředně milován	191
Článek pátý: Zda Bůh může být úplně milován	193
Článek šestý: Zda v milování Boha má být nějaký způsob	194
Článek sedmý: Zda je záslušnější milovat nepřítele než přítele	196
Článek osmý: Zda je záslušnější milovat bližního než milovat Boha	197
 Otázka 28: O RADOSTI	
Článek první: Zda radost v nás je účinkem lásky	200
Článek druhý: Zda k duchovní radosti, jejíž příčinou je láska, je přimíšen smutek	201
Článek třetí: Zda duchovní radost, jejíž příčinou je láska, může v nás být v plnosti	203
Článek čtvrtý: Zda radost je ctnost	204
 Otázka 44: O PŘIKÁZÁNÍCH LÁSKY	
Článek první: Zda se má dávat nějaké přikázání o lásce	207
Článek druhý: Zda o lásce měla být dána dvě přikázání	209
Článek třetí: Zda stačí dvě přikázání lásky	210
Článek čtvrtý: Zda se vhodně prikazuje milovat Boha z celého srdce	211
Článek pátý: Zda se v přikázání vhodně připojuje „a celou svou duší a celou svou silou“	213
Článek šestý: Zda přikázání o lásce k Bohu lze plnit v tomto životě	214
Článek sedmý: Zda je vhodně dáno přikázání o lásce k bližnímu	216
Článek osmý: Zda pod přikázání spadá řád lásky	217

ST I, OTÁZKY 20, 21, 60

Otázka 20: O BOŽÍ LÁSCĚ

Článek první: Zda je v Bohu láska	220
Článek druhý: Zda Bůh miluje všechny věci	222
Článek třetí: Zda Bůh miluje všechny věci stejně	224
Článek čtvrtý: Zda Bůh vždy více miluje to, co je lepší	225

Otázka 21: O BOŽÍ SPRAVEDLNOSTI A O BOŽÍM MILOSRDENSTVÍ

Článek první: Zda je v Bohu spravedlnost	229
Článek druhý: Zda Boží spravedlnost je pravda	231
Článek třetí: Zda je v Bohu milosrdenství	232
Článek čtvrtý: Zda ve všech Božích dílech je milosrdenství i spravedlnost . . .	233

Otázka 60: O LÁSCĚ NEBOLI MILOVÁNÍ ANDĚLŮ

Článek první: Zda je v andělech přirozená láska neboli přirozené milování . . .	236
Článek druhý: Zda je v andělech milování vzbuzené volbou	238
Článek třetí: Zda anděl miluje sám sebe přirozeným milováním i milováním vzbuzeným volbou	240
Článek čtvrtý: Zda jeden anděl miluje přirozeným milováním druhého anděla jako sám sebe	241
Článek pátý: Zda anděl přirozeným milováním miluje Boha více než sebe . . .	243

Citovaná literatura	246
Seznam zkratk titulů citovaných Tomášem Akvinským	246